

Ünnepi könyvhét 1983

Íróvendégek, csillagászati est

Ma, kedden két íróvendéget köszönthetünk Szege-
den. **Fenákel Judit** fél-
meddig szegedi, hiszen gyer-
mekkorától tíz évvel ezelőt-
ti távoztáig ebben a város-
ban élt és dolgozott. A Nők
Lapja munkatársa, sok re-
mekbe szabott novella és
számos regény írója. A Do-
kumentumok U. M.-ről cí-
mű regényének mintájára
kölcsonózték a November
7. Művelődési Házban ma
este 6 órakor kezdődő ta-
lálkozó címét: **Dokumentu-
mokról F. J.-ről**. A prog-
ramban elhangzik két no-
vellájának — Reklamáció,
Katzenjammer — dramati-
zált változata az újszegedi
klubszínpad előadásában.
Az érdeklődők a helyszínen
megvásárolhatják az író
könyvheti kötetét is. **Fenákel**
Judit délután fél 3-kor
a textilművekben találkozik
olvasóival. Ugyancsak fél

3-kor **Ujhelyi János** az új-
szegedi kendergyárba látog-
gat.
Ma, kedden este fél 9-kor
a **Dugonics téren csillagá-
szati estet** rendeznek **Úrkü-
tatás ma és holnap** címmel.
A programot a Bartók Bé-
la Művelődési Központ Al-
cor csillagászklubja állította
össze. Lesz diaporáma
műsor elektronikus zenével,
az űrhajózásról szóló ame-
rikai filmvetítés.
Holnap, szerdán a **Somo-
gyi-könyvtár rendezésében**
a **Közművelődési Palota**
dísztermében érdekes
könyvpremiert tartanak:
Simándy Józsefet köszöntik
Bánk bán elmondja című
könyvének megjelenése al-
kalmából, a szerzővel **Dal-
los László**, a kötet szerkesz-
tője beszélget. Lesz egy író-
olvasó találkozó is, délután
3-kor a **tejipari vállalatnál**
Fülöp János vendégeskedik.

Magyar—szovjet barátsági nap Maroslelén

Maroslelén rendeztek teg-
nap, hétfőn a békehonap
alkalmából magyar—szovjet
barátsági napot. **Szónyi Er-
zsébet**, a községi tanács el-
nöke — a helyi párt-, társa-
dalmi és tömegszervezetek
tisztviselői jelenlétében
— fogadta a községbe látog-
tató szovjet vendégeket.
Délután **dr. Forgó István**, a
makói városi tanács elnö-
ke ünnepségen adta át az új
házasságkötő termet,
majd a szovjet vendégek és
kísérőik megtekintették az
öreg napközi otthonában
rendezett kézimunka-kiállítást.

Este — ugyancsak az öre-
gek napközi otthonában —
baráti találkozót rendeztek.
Dr. Jurida Ferenc, a nép-
front községi bizottságának
elnöke mondott beszédet,
majd a résztvevők kötetlen
beszélgetésen cserélték ki
tapasztalataikat a béke- és
barátsági munkáról.

Egészséget mindenkinek

Schultheisz Emil a WHO közgyűléséről

Megkímélhetik az emberi-
séget a pusztító járványok-
tól, leküzdhetnek sokféle be-
tegséget a világ országainak
összehangolt akciói révén —
állapították meg a szakem-
berek az Egészségügyi Világ-
szervezet nemrég befejező-
dött XXXVI. közgyűlésén. A
nemzetközi együttműködés
eredményeként könyvelték el
azt is, hogy széles körben
hasznosíthatják a szív- és ér-
rendszeri, valamint a daga-
natos betegségek gyógyításá-
nak tapasztalatait. Az Egész-
ségügyi Világszervezet —
miként **Schultheisz Emil**
egészségügyi miniszter a ta-
nácskozásról hazatérve el-
mondta — jelentősen hozzá-
járul ahhoz, hogy megelőz-
zék, illetve eredményesen
gyógyítsák a tömegeket érin-
tő betegségeket, az emberek
megőrizzék, illetve vissza-
nyerjék egészségüket. A
WHO kidolgozta az egész-
ség mindenkinek elv alkal-
mazásának stratégiáját, ez
azonban csak az általános
útmutató, szükséges, hogy
mindegyik ország, vagy or-
szágcsoport sajátos társa-
dalmi, egészségügyi helyzet-
nek megfelelően gondoskod-
jék lakosainak egészségvé-
delméről, más és más egész-
ségügyi, szociális feladato-
kat oldjon meg. Az egészség
fenntartásához ugyanis nem-
csak a betegségek megelőzé-
se, gyógyítása, hanem az

életkörülmények, feltételek
javítása is fontos. Az éhez-
ő, a nyomorban élő emberek
nem tekinthetők egészségesek-
nek akkor sem, ha nem szen-
vednek valamelyik betegség
miatt. A betegségeket, töb-
bek között a maláriát más-
ként kell gyógyítani az el-
maradott, és másként a fej-
lett kultúrájú területeken.

A magyar szakemberek te-
vékenyen közreműködnek a
WHO programjának kidolgo-
zásában és végrehajtásában.
E szervezet felkérésére
évente, mintegy félszáz ma-
gyar szakember vesz részt a
meghatározott feladatok
megoldásában. A hazai szív-
gyógyászat eredményeinek
elismérése, hogy a Magyar
Országos Kardiológiai Inté-
zet kíséri figyelemmel az
európai országokban alkal-
mazott kardiológiai diag-
nosztikát és gyógyászatot.
A világszervezet hasznosítja
azokat a magyar kutatási
eredményeket is, amelyek a
daganatos betegségek kiala-
kulásáról, s kezeléséről ad-
nak képet. Az új gyógyász-
takkal kapcsolatos kísérlete-
zésben, klinikai próbában,
ellenőrzésben is jelentős sze-
repet vállalnak a magyar
szakemberek. Fontos felada-
tot teljesítenek a debreceni
és a szegedi orvostudományi
egyetemek szülészeti-nőgyó-
gyászati klinikáin a WHO

humánreprodukciós prog-
ramja során, főleg a fogam-
zásgátlás korszerű módszerei
alkalmazásának, a meddőség
okai feltárásának nemzetközi
koordinálásával.

A foglalkozási betegségek
és a munkahelyi ártalmak
megelőzése a szervezet egyik
fontos programja. Ennek eu-
rópai koordinálási feladatait
az Országos Munka- és
Üzemegészségügyi Intézet
látja el. Az Országos Hae-
matológiai és Vértranszfúziós
Intézet speciális tanfolyamok-
kon képez dolgozókat a fej-
lődő országok vérellátó szol-
gálatai számára. Intézmé-
nyeink hozzájárulnak az
egészségügyi munkaerő-ellá-
tásának megszervezéséhez, a
fejlődő országok egészség-
ügyi szakembereinek képzé-
séhez, továbbképzéséhez. Te-
vékenységük elismerése az
is, hogy a WHO egyre gyak-
rabban hazánkban tartja
munkaértekezleteit a világ
vezető orvostudósainak rész-
vételével.

Az ez évi közgyűlés részt-
vevői állást foglaltak a fegy-
verkezési hájsza, a nukleá-
ris háború veszélye ellen,
azért is, mivel orvosokként
mindenkinél jobban ismerik
e fegyverek pusztító hatá-
sát. Az egészség védelme, az
egészségügyi ellátás csak bé-
keben lehetséges — figyel-
meztettek a közgyűlés részt-
vevői. (MTI)

Megalakult a Modern Filológiai Társaság

Hétfőn a Magyar Tuda-
mányos Akadémia dísztermé-
ben megtartották a Modern
Filológiai Társaság alakuló
közgyűlését. Az Akadémia
nyelv- és irodalomtudomá-
nyok osztályához kapcsolódó
új társaság mindazok részvé-
telére számít, akik az élő
idegen nyelveket, irodalmar-
kat és kultúrákat tanulma-
nyozzák és népszerűsítik
Magyarországon.

A társaság alapcéljai közé
tartozik egyebek közt a mo-
dern filológiai kutatások elő-
segítése, az idegen nyelvek
irodalmak és kultúrák okta-
tásának előmozdítása, a mo-
dern filológia hazai eredmé-

nyeinek megismertetése a
határokon túl és a külföldi
kutatások bemutatása Ma-
gyarországon. Fontos feladat-
nak tekintik a világirodalom
kiemelkedő alkotásainak
elemzését és azt, hogy szor-
galmazza, segítse e művek
magyar nyelvre fordítását.

A jövőben 12 szakosztály-
ban kezdődik meg a munka.
E szakosztályok egy-egy na-
gyobb nyelvet terítet vagy kul-
túrális térség nyelvi-irodal-
mi és művelődési problémái-
val foglalkoznak. A társaság
számos nemzeti és nemzet-
közi tudományos egyesület-
tel működik együtt.

Illyés-est Moszkvában

Kétnyelvű irodalmi estet
rendez **Illyés Gyula** művei-
ről a magyar és a szovjet
rádió június 2-án Moszkvá-
ban a Szovjet Baráti Társ-
aságok Szövetsége székhá-
zának nagytermében. A nem-
rég elhunyt világhírű költő
verseiből összeállított műsor-
ban neves szovjet művészek
mellett a magyar előadómű-
vészek képviselésében **Bánffy**
György, **Fodor Tamás** és **Se-
bő Ferenc** működik közre.

A programot mindkét rá-
dió rögzíti és a közeljövőben
— várhatóan júliusban —
sugározza

Lenszki a tárnából

Nézem vasárnap délután
az Önök kérték aktuális
különkiadását, amit a szo-
cialista brigádvezetők orszá-
gos tanácskozásának epiló-
gusára szánt a tévé. Isme-
rős arc villan a képernyőn,
Laczi Pistát, gyermekkori
barátomat. Padtársam volt
az általánosban, csöndes,
szerény, befelé forduló, me-
leg lelki srác, az uszonná-
ján mindig testvériesen
megosztottunk, aztán el-
ballagtunk, s nem láttam
ezer éve. Az információ,
amivel a film felirata szol-
gált, bizony hiányos: a ne-
ve mellett csak annyit, hogy
Puskás Tivadar szocialista
brigád, Szeged. Dehát Sze-
ged elég nagy város, Más-
nap megtudom, a gumi-
gyárban készült a fölvetel.
Ot dolgozik tehát, nyilván
brigádvezető, hiszen ők szó-
laltak meg az ország leg-
különbözőbb vidékeiről rö-
gzített riportokban. Ameny-
nyire egy-két percből meg-
íthettem, úgyszólván mit-
sem változott. Kérése — a
kérésük, mert az egész bri-
gád kívánságát kellett iga-
zítaniuk a tévé hagyomá-
nyosan „műsorszerkeszté-
” képességeihez — ugyanarról
az empatikus, csupaszív

fiöltőlről vall, akivel kis-
diákként oly felhőtlen ba-
rátságba melegeztünk: a
Vuk-dal, Merthogy gyer-
meknap lévén, örömet sze-
rezhetnek utódaiknak, s
ezért maguk is boldogan
hallgatják. Klassz.

Apropó, a tájékoztatás.
„Minket, kérem, informál-
nak?...” címmel jelentke-
zett szombat este a Tele-
pódium, s mindjárt a fej-
léchez illesztett írásjeleket
is megideologizálta a szó-
nok mikrofónok mögől
Bodrogi Gyula. Aki melle-
leg koronázatlan királya
ennek a kabarének, lelke,
motorja, ha ő keveredik a
színpadra, egészen egyszerű-
en oda kell figyelni. A tö-
megtájékoztatás furcsasá-
gai, gyermekbetegségei,
vagy konok ellentmondásai
valószínűleg azóta hálás
ötletforrások a humornak,
amióta világ a világ, s hogy
minő kiapadhatatlanul,
szemléletesen példázta ez a
műsor (is). Jobbadán sza-
kállás poénok kerültek elő
kivált édes betűhibák, el-
írások. Közülük azért sem
tanácsos idézni bármelyiket,
mert még falra festjük az
ördögöt — noha nincs ki-

zárva, éppen ezek a sorok
szaporítják a példátartat.

Visszább az időben: pén-
tek este köszöntött ránk a
Ki mit tud? második elő-
döntője. Prózamondókkal,
rézfúvósokkal, operistákkal,
néptáncosokkal, country- és
népzenezőkkel, citerások-
kal, táncdalosokkal. Vagyis
hát az előadóművészet iga-
zán széles skáláján szeren-
csét próbál ifjú amatőr-
rokkal, akikből egy-kettő
máris szép reményekre jo-
gosítón kér bebecsáttatást,
köpögat a hivatásosok bi-
zanci kapuján. Bizáncin,
mert különösebb jóstehet-
ség nélkül saccolható, akad
majd nagykapu, ahová Bo-
tond buzogánya segíthet be-
hatolni. A legfrissebb jelek
inkább az úgynevezett ko-
moly műfajok művelőinek
biztatások. Ahogyan például
az erdi **Jónás Judit** borzon-
gatóan szépen, mélyről fa-
kadóan mondta el **Sánta**
Ferenc írását; a zsűrielnök,
Major Tamás őszinte meg-
hatottsága már-már garan-
ciának tűnik, be fog kerülni
a színművészetre (mert
oda tart), vagy legalábbis
megalapozott reményeket
táplálhat hozzá. De tetszett
a két operaénekes-jelölt is.
A fővárosi **Rost Andrea**
Gildája, meg a hozzá képest
hátrányos helyzetű — mert
a tatabányai köztudottan
nem torokkímélő, szénpo-
ros tárnából jött — **Pataki**
Antal, aki ráadásul **Lenszki**
búcsúját a tenorirodalom
egyik legkényesebb, bár lát-
hatóan az alkatához illő
dalát szólaltatta meg. A
bírálbizottság itt nyilván-
nosan, demokratikusan sza-
vaz, tehát nem beszélük
meg, így egyhangúlag —
nem jutott tovább.

Magam, a szabályokkal
dacolva, rá szavaztam —
volna. Hiszen más, közeli
kategóriából, például a
táncdalénekesek párverse-
nyéből, egyik pályázó sem
hozott annyit, megközelít-
en se, mint ez a bányász-
fiú. Szabadon így befolyá-
solnom a közönségvokso-
kat.

Generációs mesék

A hős, tegyük föl, száza-
duk húsas éveiben szüle-
tett, munkás- vagy paraszti-
családban. A második vi-
lágáborút éppen csak ka-
maszodni kezdő fiatalembert
éri meg. 1945 után már nyi-
ladozó értelemmel és teljes
erővel-energiával veti bele
magát az országépítésbe.
Lekes és aktív. Langolva
hisz. Kiemelik, jelentős ve-
zető pozícióba kerül. Fényes
szellők fújnak, „holnapra
megforgatjuk az egész vilá-
got”. Két-három év múlva
egyik napról a másikra „ej-
tik”. Jó esetben „csak” le-
váltják, mellőzik, megalá-
zzák, megfélemlítik, netán
kiteleptik. Rosszabb eset-
ben éjszaka érte is eljön a
fekete autó — és nyoma
sem marad... Esetleg évek
múlva kiszabadul, papírján
a „letartóztatás oka” kezde-
tű sor után a kipontozott
rész üres marad. Itélet, elő-
zőleg tárgyalás ügyében ne-
ki meg nem adatott. He-
lyette komoly egészségi és
lélektani-morális károsodás,
vagy talán fölgyorsított ha-
lál. Ha mégsem, a hős sa-
ját megcsalt hitével szem-
besül egy verzivátoros
öszön, majd pedig, újabb
évek múltán, ha még bírja
erővel és étellel, talán-talán
elfoglalhatja a társadalom-
ban azt a helyet, ami ere-
detileg megilletné.

A rádióban van egy so-
rozat, **Lengyel Nagy Anna**
műsora. **Embermesék** a cí-
me. A címek, tudjuk, min-
dig figyelemfelkeltően, kon-
centráltan, tömören-frap-
pánsan fejezik ki a mon-
dandó esszét. E külön-
szóösszetétel és mindaz,
ami mögötte a népszerű

veszően fölsejlik) megdöb-
bentő méreteken alkalmas
arra, hogy a történelmi pé-
ldázatok erejét az egyéni
sorok unikumizálmaival
kösse össze. Az embermesék
az egyedül igaz mesék. Hi-
szen minden ember élete
elképzelhetetlenül érdekes.
S a tétel megfordítható:
nincs érdektelen emberi
sors, csak rosszul vizsgáló-
dó szemlélő. (Valaha, kezdő
újságíróként, úgy szembe-
sültem eme igazsággal,
hogy egyik kiváló kollégám
é szavakkal oktatót: min-
den emberben legalább egy
riport rejlik.)

Az Embermesék péntek
esti adásának főszereplője,
Rostás Károly, Kaposvár
nyugdíjas tanácselnöke tel-
jes mértékben példázta a
generációs mesék akár sé-
mának is nevezhető élettí-
pusát. Igaz, ő azok közé
tartozik, akik könnyebben
megúszták, mint ezer meg
ezer kortársuk: a nyom-
dászól 29 évesen polgár-
mesterré lett fiatal kádert
„csupán” drasztikusan, le-
váltották, ávos főhadnagy
látogatta esténként otthoná-
ban („védelemből”), ő ma-
ga hónapokig felöltözve
aludt — „el voltam készül-
ve a legrosszabbra”. S visz-
szakkerülvén a nyomdába, a
sors vagy ha úgy tetszik, az
élet nagy, torz firtorainak
egyike nézett rá vissza tü-
kőrként a levonatról: azt
olvashatta, hogyan folyik a
vizsgálat a „munkásáruló”
Rostás Károly ügyében...
Minden önvallomás ömni-
nosités. Az 1967-ben ismét
tanácselnökké választott
embermesehős esetében
azonban badd tekintünk

most el attól a túlon-
köznyű megoldástól, hogy
utólag, hozzá hasonlókat
századészen sem átélt
korosztály képviselőjeként
ítélkezzünk fölötté. Hiszen
az egyórási műsor kegyetlen
élesség, elevenbe vágó
életanyagmetszetei oly erő-
sek, korhűek, a vallomások
annyira személyesek és
őszintek voltak, hogy csak
a műsorvezető **Lengyel**
Nagy Anna koncepciózussa-
gának, szerkesztői és repor-
teri teljesítményének gratu-
lálatunk újfent. Azzal a
mindenkori pezdító örö-
mmel, amit a mesék Valósa-
ga hallatán érzünk.

Domonkos László

Gyermeknap rajzkiállítás

Sok-sok gyerek és szülő
résztvételével nagyszzerű **gyer-
mekrajz-kiállítás** nyílt vasár-
nap délután Újszegeden, a
November 7. művelődési ház-
ban. A gyermeknap rajzki-
állítását a KISZ alsófokú ok-
tatói intézmények városi bi-
zottsága szervezte — felhíva-
sukra több mint 900 óvodás
és iskolás munkáit küldték
el, a zsűri 121-et talált kiál-
lításra alkalmasnak. **Novákné**
Halász Anna, a KISZ Szeged
városi bizottságának első tí-
kára köszöntötte a me-
résztvevőit, majd átadta a
díjakat.

Az óvodások közül első
lett **Kovács Gábor**, **Pipicz**
Szilvia és **Varga Ferenc**
(postás-MÁV-óvoda), má-
sodik **Lengyel Bernadett** (fer-
sővárosi óvoda), harmadik

József Attila-telepi óvoda
nagy csoportja. Az alsó tago-
zatosok között az első díjat
Nyerges Orsolya (Juhász
Gyula Tanárképző Főiskola
1. sz. gvakorló általános is-
kola 4. osztálya) érdemelte
ki, második a szintén ne-
gyedikes **Szalma Ágota** (Ba-
láz Béla Úttörőház), har-
madik **Köles Szilvia** másodikos
(hatyastelepi általános isko-
la). A felsősök első díját a
hetedikes **Dobó László** kapta
(Szirmai általános iskola),
második az ötödikes **Nagy**
Erika lett (béketelepi általá-
nos iskola), harmadik a szin-
tén ötödikes **Nagy Nóra** (tar-
jáni IV. sz. általános iskola).
Külön díjazták a kerámia-
készítőit — az első három
helyen a **Baláz Béla Úttörő**

rőház szakkörének tagjai vé-
geztek: **Horráth Nóra**, **Simon**
Aranka (mindketten nyolca-
dikosok) és a hatodikos **Cso-
mor Magda**.

Egyéni különdíjat kapott
Csiszár Csaba (Kiskundó-
rozsma, 1. sz. általános isko-
la), **Kovács Zoltán** (ságvári-
telepi általános iskola), **Szép**
Ernő, **Lázár Péter**, **Szigety**
Zolt (Baláz Béla Úttörő-
ház) és **Borbély Péter** (tar-
jáni III. sz. általános iskola).
Csoportos díjban részesültek
az algyői általános iskola
negyedikesei, az Odesszai
körúti óvoda **Szrenka Gyulá-
né** vezette csoportja, a Pe-
tőfi általános iskola ötödi-
kesei, a Hámán Kató általános
iskola batikkészítői és a Ba-
láz Béla Úttörőház kerámia-
szakköre.